

Anmälan mot Försäkringskassan angående felaktig information till försäkrad m.m.

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 22 maj 2009, anförde AA i huvudsak följande. Försäkringskassan förhalar hennes ärenden. Hon har utan resultat begärt omprövning av Försäkringskassans beslut. Hon har vidare begärt att hennes ärenden sänds till länsrätten, men Försäkringskassan har inte tillmötesgått hennes begäran. Hon har arbetat sedan hon var 18 år gammal men Försäkringskassan hotar nu med att hennes sjukpenninggrundande inkomst kommer att sänkas till 0 kr om hon inte står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete i en omfattning av 75 procent.

Utredning

Anmälan remitterades till Försäkringskassan för yttrande. Försäkringskassa anförde i remissvar genom chefsjuristen BB följande.

Bakgrund

AA har ett sedan den 8 maj 2006 pågående sjukpenningärende med omväxlande hel och partiell sjukskrivning. Den 18 mars 2009 minskades hennes sjukpenning till en fjärdedel. Under perioden dessförinnan, den 21 augusti 2008 - 17 mars 2009, hade hon tre fjärdedels sjukpenning.

I anmälan framför AA bland annat att hon har begärt omprövning av beslut utan resultat och ifrågasätter varför hennes ärende inte har sänts vidare till länsrätten som hon har begärt.

Utredning

Försäkringskassans interna utredning med anledning av JO:s begäran om yttrande visar följande.

AA är arbetslös och hennes arbetsförmåga ska därför bedömas i förhållande till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. I januari 2009 kom det in medicinskt underlag med tre fjärdedels sjukskrivning för tiden den 1 januari - 31 mars 2009. Enligt den personliga handläggarens planering, noterad den 13 januari 2009, ställdes en förfrågan till försäkringsmedicinsk rådgivare om AA:s aktivitetsförmåga sett till den reguljära arbetsmarknaden. Detta eftersom den försäkringsmedicinska utredningen som gjordes i maj 2008 var motsägelsefull och då den korrigerade som

kom in i oktober 2008 från Manpower, som gjort utredningen, inte uttalade sig om aktuell status.

Den försäkringsmedicinske rådgivaren bedömde att AA:s aktivitetsnedsättning motsvarade en fjärdedel i arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Med det underlag som fanns i ärendet bedömde handläggaren att det fanns anledning att sätta ned sjukpenningen till en fjärdedel. Innan beslutet fattades kommunicerades AA de uppgifter som tillförts ärendet skriftligen den 23 februari 2009. Hon gavs tillfälle att lämna synpunkter senast den 13 mars 2009. Beslut om nedsättning av sjukpenning till en fjärdedel från och med den 18 mars 2009 sändes till AA den 16 mars 2009. Beslutet avsåg den period för vilken det fanns ett medicinskt underlag, dvs. den 1 januari - 31 mars 2009, och innehöll omprövningshänvisning.

AA skickade in skriftliga synpunkter den 9 mars 2009, men de syntes inte i ärendet förrän den 17 mars. Detta meddelande den personliga handläggaren henne i brev den 19 mars 2009. AA informerades också om att eventuella kompletterande uppgifter från behandlande läkare kunde användas vid begäran om omprövning. Det har inte gått att klarlägga varför de inskannade synpunkterna syntes så sent.

Den 19 mars 2009 kom det in en skrivelse från AA där det framgick att hon begärde omprövning av beslutet som fattats den 16 mars 2009. Skrivelsen registrerades som en begäran om omprövning och skickades för handläggning till omprövningsenheten i Jönköping. Bekräftelsebrev skickades till AA den 2 april 2009.

Den 15 april 2009 kom AA in med ett nytt medicinskt underlag på tre fjärdedels sjukskrivning för perioden den 1 april - 30 juni 2009. Den personliga handläggaren bedömde att det nya medicinska underlaget inte innehöll några nya uppgifter och bedömde att underlaget styrkte en nedsättning av arbetsförmågan till en fjärdedel den 1 april - 30 juni 2009, men inte till tre fjärdedelar sett till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. AA gavs i skrivelse den 20 april 2009 möjlighet att lämna synpunkter innan beslut fattades.

Den 28 april 2009 kom AA in med en ny skrivelse daterad den 23 april 2009 och rubricerad "Överklagan". Skrivelsen var ställd till Försäkringskassan och länsrätten. I skrivelsen angav hon att hon ville överklaga Försäkringskassans beslut att endast bevilja henne en fjärdedels sjukpenning från och med den 18 mars 2009. Försäkringskassan journalförde skrivelsen som en komplettering till begäran om omprövning från den 19 mars 2009.

Den 13 maj 2009 sändes ett skriftligt beslut med omprövningshänvisning till AA med fortsatt rätt till en fjärdedels sjukpenning. Beslutet angavs felaktigt att gälla från och med den 18 mars 2009 i stället för från och med den 1 april. Genom beslutet gjordes dock i realiteten inte någon omprövning av perioden den 1 januari - 31 mars 2009 utan beslutet fattades på grundval av det nya medicinska underlaget som avsåg perioden den 1 april - 30 juni 2009.

Den 19 maj 2009 kom ytterligare en skrivelse från AA, daterad samma dag. Också denna skrivelse var ställd till Försäkringskassan och länsrätten, med rubriken "Tillägg till tidigare skriven överklagan på beslut om sjukpenning". I skrivelsen uppgav AA "jag vill återigen överklaga ert beslut fattat den 2009-05-13". Hon begärde att den tidigare skrivna överklagan skulle skickas till länsrätten för vidare bedömning. Den nya skrivelsen diariefördes som en begäran om omprövning av Försäkringskassans beslut den 13 maj 2009.

Vid omprövningen den 17 juni 2009 ändrades inte beslutet från den 16 mars 2009 att bevilja AA en fjärdedels sjukpenning från och med den 18 mars 2009. I omprövningsbeslutet angavs felaktigt år 2008 i stället för år 2009. Den 18 juni 2009 beslutade Försäkringskassan att inte ändra beslutet från den 13 maj. Även i det beslutet angavs felaktigt år 2008 i stället för år 2009.

Informationen om sjukpenninggrundande inkomst

AA uppger även i sin anmälan till JO att Försäkringskassan i beslutsbrevet den 13 maj 2009 informerat om att hennes sjukpenninggrundande inkomst (SGI) kan komma att sänkas till noll kronor om hon inte står till arbetsmarknadens förfogande motsvarande 75 procents arbete. Detta är en felaktig information eftersom AA:s hela

SGI är skyddad så länge hennes arbetsförmåga bedöms nedsatt till minst en fjärdedel på grund av sjukdom och hon därför är berättigad till sjukpenning. Regeln om detta SGI-skydd finns i 3 § 1 Riksförsäkringsverket föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst.

Kommentar till träff med handläggare och försäkringsmedicinsk rådgivare

AA tar i sin anmälan också upp att hon aldrig har träffat sin personliga handläggare CC och den försäkringsmedicinske rådgivaren. CC, som är AA:s personliga handläggare sedan maj 2008, bekräftar att de inte har träffats utan att de haft kontakt via telefon och brev samt via e-post. CC har bedömt att det inte funnits behov av en personlig träff eftersom en försäkringsmedicinsk utredning redan var beställd av tidigare handläggare. Utredningen blev efter komplettering i efterhand klar under senhösten 2008. Därefter har bedömning gjorts på de medicinska underlag som kommit in och CC har också ställt en förfrågan till försäkringsmedicinsk rådgivare under februari 2009. Därefter har CC försökt kontakta AA per telefon, men det telefonnummer som AA lämnat till Försäkringskassan har inte gått att komma fram på. CC har i kommunikeringsskrivelser den 23 februari och 20 april 2009 erbjudit AA möte tillsammans med Arbetsförmedlingen, men AA har inte hörts av.

Försäkringskassans slutsatser

Det beslut som Försäkringskassan fattade den 13 maj 2009 angavs felaktigt gälla fr.o.m. den 18 mars 2009 i stället för fr.o.m. den 1 april. Beslutet gav därmed intryck av att innefatta en omprövning av beslutet från den 16 mars 2009 trots att prövningen enbart avsåg den tidsperiod som det nya medicinska underlaget omfattade dvs. den 1 april till och med den 30 juni 2009. Att det i realiteten inte var frågan om ett omprövningsbeslut framgår dock av beslutets innehåll i övrigt liksom av det förhållandet att beslutet inte är försett med en överklagandehänvisning utan med en omprövningshänvisning. Försäkringskassan beklagar den felaktiga utformningen av beslutet.

Enligt 20 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) får ett beslut från Försäkringskassan inte överklagas till allmän förvaltningsdomstol innan det har omprövats av Försäkringskassan enligt 20 kap. 10 § AFL. Eftersom det inte fanns något överklagbart omprövningsbeslut när AA:s skrivelser daterade den 23 april och den 16 maj 2009 kom in till Försäkringskassan hanterade Försäkringskassan skrivelserna som en komplettering till tidigare inkommen begäran om omprövning samt som en ny begäran om omprövning. AA borde givetvis ha blivit informerad om hur Försäkringskassan såg på skrivelserna och om hur handläggningen av ärenden vid omprövning och överklagande går till. Detta speciellt med beaktande av hur hon hade rubricerat skrivelserna. Försäkringskassan beklagar att detta inte gjorts.

Det kan vidare konstateras att handläggningen av den begäran om omprövning som kom in till Försäkringskassan den 19 mars 2009 har tagit väl lång tid. Enligt Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2001:4) om omprövning och ändring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bör omprövning av beslut göras inom sex veckor från det att omprövning begärdes, om inte särskilda skäl föranleder annat. Försäkringskassan beklagar det inträffade.

Den felskrivning av året i båda omprövningsbesluten som uppmärksammades under utredningen är numera rättad och AA har genom ett särskilt brev fått den felaktiga informationen om sjukpenninggrundande inkomst korrigerad. Försäkringskassan beklagar felskrivningen och att AA fått felaktig information från Försäkringskassan om sin SGI.

AA yttrade sig över remissvaret.

Bedömning

Av Försäkringskassans remissvar framgår att kassan i beslut den 13 maj 2009 felaktigt har angett att prövningen i beslutet avsåg AA:s rätt till sjukpenning från och med den 18 mars 2009 i stället för från och med den 1 april 2009. Försäkrings-

kassan förtjänar kritik för det inträffade. Jag har tidigare understrukt betydelsen av att Försäkringskassan i sina beslut om sjukpenning uttryckligen anger den tidsperiod som prövningen omfattar, jfr. JO:s beslut den 19 januari 2010 i ärende dnr 2400-2009. Det inträffade ger anledning för mig att på nytt betona vikten av detta.

AA har framfört klagomål mot att Försäkringskassan efter överklagande inte har överlämnat hennes ärenden till länsrätten. Av utredningen framgår att AA den 28 april och den 19 maj 2009 till Försäkringskassan inkommit med skrivelser rubricerade "Överklagan" respektive "Tillägg till tidigare skriven överklagan". Försäkringskassan behandlade skrivelserna som en komplettering till tidigare inkommen begäran om omprövning av kassans beslut den 16 mars 2009 samt som en begäran om omprövning av beslutet den 13 maj 2009. Eftersom något omprövningsbeslut inte var fattat när skrivelserna kom in till Försäkringskassan var denna hantering korrekt. Försäkringskassan har i remissvaret anfört att AA borde ha informerats om hur kassan behandlade skrivelserna samt om hur handläggningen av ärenden vid omprövning och överklagande går till. Jag instämmer i denna bedömning. Försäkringskassan kan inte undgå kritik för sin hantering av ärendet i detta avseende.

JO har vid upprepade tillfällen understrukt betydelsen av att Försäkringskassan fattar sina beslut om omprövning inom sex veckor om inte särskilda skäl föranleder annat. Av utredningen framgår att AA:s begäran om omprövning av Försäkringskassans beslut den 16 mars 2009 kom in till kassan den 19 mars 2009 och att omprövningsbeslut fattades först den 17 juni 2009. En så lång handläggningstid är inte acceptabel. Försäkringskassan förtjänar kritik för den utdragna handläggningen.

Av utredningen i målet framgår att Försäkringskassan i beslut den 13 maj 2009 lämnat AA felaktig information rörande hennes sjukpenninggrundande inkomst. Det är givetvis otillfredsställande att Försäkringskassan lämnar felaktig information till enskilda. Försäkringskassan förtjänar kritik för det inträffade.

Utredningen visar att AA den 9 mars 2009, dvs. inom anvisad tidsperiod, inkom med skriftliga synpunkter till Försäkringskassan. De skriftliga synpunkterna kom emellertid inte handläggande tjänsteman vid Försäkringskassan till handa innan beslut fattades den 16 mars 2009. Det inträffade är inte acceptabelt och Försäkringskassan förtjänar kritik.

Såväl omprövningsbeslutet den 17 juni 2009 som omprövningsbeslutet den 18 juni 2009 har felaktigt daterats till år 2008. Försäkringskassan har numera rättat den felaktiga dateringen, men kan trots detta inte undgå kritik.

Vad AA anfört i övrigt ger inte anledning till något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.